

PRIZADEVANJA SLOVENSКИH IZSELJENCEV ZA PREDAJO MATERINŠČINE SVOJIM POTOMCEM V DEŽELI POD JUŽNIM KRIŽEM

Avgust Horvat

Slovenski izseljenci si v vseh krajih naselitve prizadevajo za predajo slovenske besede svojim otrokom. Za to si prizadeva družina, če živi v tujem etničnem okolju, z mnogo večjim uspehom pa tam, kjer živijo v večjih slovenskih priseljenskih skupnostih. V ta namen organizirajo tudi slovenski pouk oziroma tečaje slovenskega jezika ali sobotne slovenske šole. Starši gledajo na ohranjanje materinščine pri svojih potomcih kot na dolžnost, ki jo tudi po naselitvi v deželi pod Južnim križem, Argentini, uresničujejo z vso resnostjo.

PREDVOJNA EMIGRACIJA

V obdobju med prvo in drugo svetovno vojno so se naselili v Argentino Slovenci iz Primorske in Goriške, ki sta bili po prvi svetovni vojni priključeni Italiji. Na tuje so odhajali zaradi fašističnega preganjanja in potujčevanja. Njihov cilj je bil, da bi zaživel pod svobodnim soncem, v deželi, kjer jih ne bo nihče preganjal zaradi slovenske govornice. V Argentini so v začetku živeli v skromnih stanovanjih, v glavnem v mestni četrti La Paternal v Buenos Airesu, kmalu pa so začeli razmišljati o lastnih stanovanjih in kupovati zemljišča v lečrti Villa Devoto, kjer je še danes njihovo glavno središče. Z reševanjem stanovanjskega vprašanja pa niso pozabili na vprašanje slovenske govornice in pisane besede svojih otrok. Tako je med samimi starši prišlo do pobude za prvi slovenski osnovnošolski tečaj. Glavna pobudnika sta bila Anton Mislej in Avgust Štolfa. Sklicala sta sestanek staršev, na katerem so sklenili, da bodo najeli primerno sobo in jo opremili za pouk. Poskrbeli so tudi za šolske knjige. Pouk sta prevzela Stanislav Baretto

in Vlado Komac. Redni pouk se je začel 14. maja 1933 in je potekal dvakrat tedensko, obiskovalo ga je 25 otrok. Poleg pouka materinščine so uvedli tudi petje, ki ga je poučeval zborovodja Ciril Jekše. Glede knjig sta jim pomagali Slovenska matica in uprava Dravske banovine v Ljubljani.¹

Tudi društvo Sokol v mestni četrti La Paternal je pomagalo osnovnošolskemu tečaju, na njegovo pobudo so zaradi lažje koordinacije dela ustanovili šolski odbor. Istočasno se je pojavila potreba po ustanovitvi društva, ki naj bi povezovalo celotno skupnost. Tako so junija 1934 ustanovili Izseljensko društvo Tabor, ki je organiziralo dva osnovnošolska tečaja, in sicer v mestni četrti La Paternal in v Buenos Airesu.²

Ker so med izseljenci prevladovale različne ideološke usmeritve, so leta 1935 ustanovili Gospodarsko podporno društvo Slovencev, ki je imelo lastne prostore in jih je odstopilo v uporabo tudi osnovnošolskemu tečaju. Leta 1937 je vodstvo tečaja prevzela učiteljica Emilija Bajt. Z njenim sodelovanjem se je začelo živahno delo in se nadaljevalo do leta 1949, ko je takratna argentinska vlada prepovedala vsa obstoječa društva predvojnih priseljencev zaradi suma levičarske ideološke orientacije.³

Že v prvih letih pouka se je postopoma pokazalo, posebno na tečaju v mestni četrti La Paternal, da manjka poklicnih učiteljev. Da bi pripomogel k rešitvi tega problema, je dal takratni poslanik kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu Izidor Cankar pobudo za ustanovitev šole s pravico javnosti. V zvezi s tem je 31. januarja 1937 sklical sestanek vseh slovenskih in drugih jugoslovanskih organizacij z namenom, da bi ustanovili odbor, ki bi dosegel uradno dovoljenje ter organiziral šolo in po možnosti tudi otroški vrtec. Šolo naj bi vodile slovenske šolske sestre, ki so v Argentini že delovale in vodile raznovrstne šole in zavode. Ko so dobili potrebno dovoljenje, so 5. aprila 1937 odprli šolo in začeli s poukom v prostorih društva Tabor. Pouk se je začel s 24 otroki. Poslaništvo je plačalo opremo šolskih prostorov, vzdrževanje pa sta krila društvo Tabor in poslaništvo. Zavod so poimenovali Zavod presvetega Srca Jezusovega, vodile pa so ga tri šolske sestre. Kot je bilo načrtovano, so se v zavod v začetku vključevali samo slovenski otroci, vendar je leta 1942 vlada odločila, da morajo biti vse šole in zavodi dostopni za vse otroke ne glede na narodnost. S tem je zavod izgubil

¹ Irene Mislej, Slovensko šolstvo v Argentini, *Slovenski koledar 1991*, Ljubljana: Slovenska izseljenska matica, 1990, str. 187.

² Prav tam.

³ Prav tam.

slovenski značaj. Otroci slovenskih staršev so morali v dopoldanskih urah obiskovati državne šole, popoldne pa so pod vodstvom sester reševali šolske naloge in imeli pouk slovenščine ter verouk.⁴ Zavod še obstaja, a ni več slovenski.

Poslanik si je vneto prizadeval za slovenske šolske tečaje. Dal je pobudo za ustanovitev tečaja v mestu Rosario, kjer so ga šolske sestre skušale ustanoviti že leta 1934, a brez uspeha. Štiri leta pozneje so ustanovili slovenski šolski tečaj še v kraju Saladillo, kjer je živel precej Slovencev, vendar je tečaj že po štirih letih prenehal delovati.

Kljub nekaterim neuspехom prizadevanja za slovensko šolo niso usahnili. Leta 1938 so pri župnijski cerkvi sv. Rafaela v mestni četrti Villa Devoto poskušali uresničiti zamisel o slovenski šoli, vendar se šola ni obnesla in je že po dveh letih zamrla. V isti cerkvi – v njej je od leta 1976 ustoličena podoba Svetogorske Marije – pa imajo do današnjih dni vsako prvo nedeljo mašo za medvojne slovenske priseljence.⁵

Predvojna slovenska skupnost v Argentini je od prihoda dalje zelo aktivna, a ideološko in organizacijsko razdeljena. V mestni četrti Villa Devoto je društvo Slovenski oder zgradilo svoj dom. V mestni četrti Saavedra, kjer je prav tako nastala slovenska naselbina, so ustanovili društvo Ivan Cankar. To potrjuje, da je bila takratna medvojna slovenska skupnost prizadevna in dejavna, a zaradi ideoloških in drugih razlogov razdeljena v več organizacij. Vedno pa je bila prisotna želja po skupni organizaciji, za kar si je posebej prizadeval Meddruštveni odbor. Ker pa se je skupina iz vrst društva Ljudski oder vključila v Slovansko unijo, ki jo je vlada 25. maja 1949 prepovedala, je bila hkrati ukinjena tudi slovenska šola.⁶ Tako so slovenski otroci za nekaj let ostali brez pouka materinščine.

Po združitvi treh obstoječih društev je bilo leta 1950 pravno priznано novo vzajemno društvo Triglav, istočasno pa so začeli načrtovati in pripravljati obnovo osnovnošolskega tečaja. Na obnovljenem tečaju je prvi poučeval Tine Debeljak ml., in sicer dvakrat tedensko od leta 1977 do 1980, ko mu je takratni odbor prepovedal vstop v društveni dom. Leto pozneje je začela poučevati Katja Zakrajšek,⁷ soproga tedanjega dopisnika agencije Tanjug v Argentini, po njenem odhodu pa soproga tedanjega vicekonzula. Ko je ta zapustil Argentino, je tečaj

⁴ Mislej, str. 188.

⁵ Prav tam.

⁶ Mislej, str. 189.

⁷ Prav tam.

prenehal delovati. Leta 1986 je Slovenska izseljenska matica poslala v Argentino prof. Majdo Papež, ki je pod okriljem takratnega jugoslovanskega veleposlaništva poučevala v društvu Triglav, društvu v Bernalu in društvu Beneških Slovencev v Villi Ballester. Ko se je Papeževa po osamosvojitvi Slovenije vrnila v domovino, jo je nasledila Milena Ahčin, za njo pa Marija Kačar. Ko se je Kačarjeva umaknila, sta nalogo poučevanja prevzela Ana Selan in nato ponovno Tine Debeljak. Trenutno obiskuje osnovnošolski tečaj deset otrok, ki pripadajo že četrti generaciji slovenskih priseljencev, tečaj za odrasle pa petnajst priseljencev tretje generacije.⁸

Društvo Triglav je še posebno aktivno tudi v športnih dejavnostih, ki pritegnejo tako mlade kot odrasle. Organizacija oziroma društvo si zelo prizadeva za ohranitev slovenskega značaja. V zvezi s tem je bil leta 1996 sklican sestanek predstavnikov predvojnih slovenskih priseljencev »z namenom, da bi spodbudili ustvarjalno razpravo, ki bi naj iz objektivnih in kritičnih stališč prispevala k boljšemu poznavanju aktualne problematike vzdrževanja slovenstva v okviru društvenih dejavnosti, hkrati se pa spomnili tudi bogatega kulturnega življenja naših prednikov.«⁹

POVOJNA EMIGRACIJA

Povojna slovenska emigracija v Argentini, ki je doma predvsem z Dolenjske, Notranjske in Gorenjske, je ob prihodu v deželo že imela izkušnje z organiziranjem šolstva, in sicer iz begunskih taborišč v Avstriji in Italiji. Zavezniške vojaške uprave so kot zasedbene oblasti v Avstriji in Italiji uradno priznale spričevala teh šol, tako da so maturanti srednjih šol lahko nadaljevali študij na univerzi v Gradcu.

Takoj po prihodu v Argentino so Slovenci začeli razmišljati o organizaciji pouka na osnovnošolskih tečajih. Po pripovedovanju prvih povojnih priseljencev naj bi bil začetnik prvega osnovnošolskega tečaja duhovnik Karel Škulj, ki je bil v domovini župnik v Dolenji vasi pri Ribnici. Dobra dva meseca po prihodu v Argentino je 15. avgusta 1948 zbral v svoji sobi v župnišču mesta San Martín na področju velikega Buenos Airesa pet otrok iz družin novih priseljencev in jih

⁸ Podatke je posredoval Oskar Molek.

⁹ Oskar Molek, Prvo srečanje starih slovenskih izseljencev v Argentini, *Rodna gruda*, 1997, št. 3, str. 40.

začel poučevati v pisni in govorjeni slovenščini ter verouku. S poukom je nadaljeval vsako nedeljo v času krajevnega šolskega leta, kolikor mu je to dopuščal prostor, ki ga je imel na voljo. Po drugih virih pa sta prvi začeli zbirati in poučevati otroke že v domovini diplomirani učiteljici Marija Markež in Angela Klanjšček, in sicer v zasebnih stanovanjih v mestu San Justo, prav tako v velikem Buenos Airesu. Obe sta poučevali tudi v begunskih taboriščih v Avstriji. V izseljenstvu sta že 50 let in še danes poučujeta.

Ko se je emigracija nekoliko ustalila in so predvsem družinski očetje dobili zaposlitev, so najprej začeli razmišljati o gradnji družinskih domov, nato pa tudi skupnih društvenih domov v večjih središčih velikega Buenos Airesa, kjer so se Slovenci naselili v strnjenih skupnostih. Ko so bili krajevni društveni domovi vsaj zasilno urejeni, so se vanje preselili šolski tečaji, v katerih ima še danes vsak razred (ali po dva) svojo učilnico. Osemletni pouk za otroke se je vršil ob sobotah dopoldne v času krajevno veljavnega šolskega leta in na enak način poteka še danes.

K organizaciji šolstva je mnogo prispevalo takratno Društvo Slovencev, ki je bilo ustanovljeno 25. januarja 1948. Dobro leto pozneje, februarja 1949, je odbor društva pričel načrtovati ustanovitev lastne ljudske šole s pravico javnosti.¹⁰ Načrt ni bil izvedljiv, ker šola, ki bi jo priznala oblast, ne bi smela biti samo slovenska, ampak bi morala sprejeti vse otroke iz okolice ne glede na njihovo narodnost ali poreklo.

Začetne težave so bile velike, predvsem ker ni bilo potrebnih šolskih knjig. Učitelji in učiteljice, ki so diplomirali že v domovini, nekateri tudi s končano univerzitetno izobrazbo, so morali sami pripravljati učno snov. Poučevali so slovenski jezik, slovensko književnost, zgodovino, zemljepis, verouk in petje, vendar niso imeli enotnega učnega programa. Zato je Društvo Slovencev v juniju 1949 prevzelo skrb za poenotenje učnega programa. Učitelji so se sestajali na rednih mesečnih sestankih, obravnavali pereča vprašanja in usklajevali šolski program. V ta namen je začel izhajati kot razmnoženina šolski list *Mladina*, izhajal je v 150 izvodih in otroci so ga prejeli brezplačno. Po dveh letih je list prenehal izhajati, skupno je izšlo 15 števil.¹¹

¹⁰ Emil Cof, Društvo Slovencev – Zedinjena Slovenija 1948–1962–1988: poročilo ob 40. obletnici društva, razmnoženine, str. 5.

¹¹ Cof, str. 2.

Potrebe so zahtevale pripravo in izdajo šolskih knjig. Kot prvo je izšlo berilo Naša beseda,¹² leta 1968 pa je Zedinjena Slovenija, kot se je tedaj imenovalo nekdanje Društvo Slovencev, izdala tiskane šolske zvezke, ki naj bi služili kot abecednik. Isto leto je poleg zvezkov izšlo berilo Zdomski živ-žav za 3. in 4. razred, sedem let pozneje, leta 1975, pa je izšlo še berilo Slovenski svet za 5. in 6. razred. Medtem so izšli razni sklopi učnih listov za pouk slovenske književnosti in zgodovine.¹³ Kot učni pripomoček služijo tudi Božje stezice, otroška priloga revije Duhovno življenje.

Sčasoma se je pokazala potreba po nadaljnji koordinaciji osnovnošolskih tečajev. S tem namenom je bil že leta 1952 v okviru tedanjega Društva Slovencev ustanovljen mladinski odsek, ki se je pozneje preimenoval v šolski odsek, saj so krajevni domovi že tedaj organizirali svoje poslovanje in so v odbor vključili vodje svojih šolskih svetov ali predsednike šolskih odborov, v odboru osrednjega društva pa je ostala funkcija šolskega referenta.¹⁴ Ta še danes sklicuje mesečne seje šolskih voditeljev krajevnih domov, na katerih rešujejo skupna vprašanja. Dosedanji šolski referenti v osrednjem društvu povojne emigrantske skupnosti so Albin Petelin, Martin Mizerit, Aleksanser Majhen in sedanji France Vitrih, ki skrbi za osnovnošolske tečaje in narodno vzgojo otrok tretje generacije.

V prvih letih je bilo število otrok iz slovenskih družin, ki so obiskovali slovenske osnovnošolske tečaje, bolj skromno, ko pa so si družine uredile domove in življenje, je število otrok na tečajih znatno naraslo. Danes obiskuje osnovnošolske tečaje približno 80 odstotkov otrok iz slovenskih družin, drugi se ne morejo vključiti zaradi oddaljenosti – predvsem oni, ki živijo v notranjosti dežele – ali pa sta oba starša tudi ob sobotah zaposlena. V številnih takih primerih starša sama v prostem času poučujeta svoje otroke slovenski govorni in knjižni jezik.

V šolskem letu 1998 se vrši pouk v naslednjih devetih šolskih tečajih:

- Aljaževa šola v Bariločah
- Jurčičeva šola v Carapachayu
- Prešernova šola v Castelarju
- Ciril Metodova šola v Mendози
- Slomškova šola v Ramos Mejia

¹² Berilo sta pripravila učitelja Martin Mizerit in Aleksander Majhen, založila pa uprava tednika *Svobodna Slovenija*.

¹³ Cof, str. 6.

¹⁴ Prav tam.

- Baragova šola v Slovenski vasi v Lanusu
- Balantičeva šola v San Justu
- Rozmanova šola v San Martinu
- Jegličeva šola v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Zaradi maloštevilnih družin in ker so tamkajšnji otroci večinoma že odrasli, so prenehali delovati naslednji tečaji: Krekova šola v Tucumanu, Kunčičeva šola v San Luisu in v obmorskem mestu Miramar ter Cankarjeva šola v Berazategui.

V prvih letih (po letu 1950), ko se je pouk vršil še v zasebnih stanovanjih, je potekal na 12 krajih, pozneje se je ustalil v krajevnih domovih v desetih krajih, nato pa se je z ustanovitvijo nekaterih domov v notranjosti dežele – kljub ukinitvi oziroma združitvi nekaterih – število krajev, kjer so imeli slovenski pouk, dvignilo na 13. Zdaj že nekaj let poteka pouk na devetih krajih.

Število otrok, ki so obiskovali slovenske šolske tečaje v zadnjih petdesetih letih:¹⁵

<i>Leto</i>	<i>Letno povprečje</i>
1948–50	218
1951–55	230
1956–60	319
1961–65	688
1966–70	702
1971–75	625
1976–80	489
1981–85	436
1986–90	407
1991–95	455
1996–98	475

Letno število učencev se giblje v sorazmerju z rojstvi v skupnosti. Od leta 1993 naprej so v navedenih številkah vključeni otroci iz otroških vrtcev, ki so bili ustanovljeni v posameznih krajevnih središčih. V prvih letih so tečaje in vrte obiskovali samo otroci iz bližnje okolice, sedaj pa zajame obisk že širše področje. Med rednimi gojenci oziroma učenci je razmerje med dečki in deklicami približno 1 : 1. Število otrok v otroških vrtcih je 103, prav tolikšno je število dosedanjih učiteljev oziroma učiteljic, od katerih se jih je 20 rodilo še v Sloveniji,

¹⁵ Podatki do leta 1974 so povzeti po gradivu v arhivu šolskega referenta Zedinjene Slovenije, od tega leta dalje pa po poročilih v vsakoletni februarški številki revije *Duhovno življenje*.

*Tretja generacija slovenskih povojnih priseljencev v Argentini
(na šolskem izletu v Glew)*

83 pa v Argentini; vsi imajo potrebno izobrazbo. Poleg teh poučuje verouk devet krajevnih dušnih pastirjev.¹⁶

Nekateri zakonci slovenskega porekla v narodno mešanih zakonih so izrazili željo, da bi uvedli šolske tečaje slovenskega jezika za špansko govoreče otroke. Zdaj potekajo tovrstni tečaji v Slovenski hiši v Buenos Airesu, v Mendози in Bariločah, obiskuje jih 61 otrok. V Slovenski hiši v Mendози so organizirali tudi pouk slovenščine za odrasle, v glavnem za matere, ki čakajo na konec pouka svojih otrok.¹⁷

Redni šolski pouk v slovenskih osnovnošolskih tečajih se začenja s petim letom starosti, leto dni prej kot v osnovnih šolah okolja, kjer je do letošnjega leta trajal pouk samo sedem let, v slovenskih pa osem in se je tako v obeh šolah istočasno končal. V letošnjem letu pa je bila uzakonjena šolska reforma, s katero je bil osnovnošolski pouk podaljšan s sedmih na devet let, kar velja za otroke, ki so v lanskem letu končali sedmi razred. V tem primeru bo treba iskati ustrezno pot, da bi se tudi slovenski pouk prilagodil spremembam, ki jih prinaša reforma.

Slovenski osnovnošolci imajo vsako leto tri »uradne« prireditve. Začetek pouka v marcu se vsako leto začne z mašo in otroško igro ali kakšno drugo prireditvijo, ki jo pripravi eden od krajevnih šolskih tečajev, tako kot tudi za Alojzijevo proslavo v juniju in Slomškovo v septembru. Zaključno prireditev ob koncu šolskega leta, ki je navadno združena z miklavževanjem, organizira vsak šolski tečaj posebej.

Leta 1962 so ob koncu šolskega tečaja uvedli šolsko kolonijo, ki je nastanjena v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordobskih hribih in ki se je udeležuje od 70–100 slovenskih otrok.¹⁸ Spremljajo jih učiteljice in eden od duhovnikov, ki med šolskim letom poučujejo verouk. Poleg bivanja v zdravem gorskem zraku prirejajo razne igre, izlete v okolico, izpopolnjujejo znanje slovenščine in vadijo petje. Po končanih počitnicah v kordobskih hribih imajo otroci počitniške dneve v krajevnih domovih, udeležba je tudi tu prostovoljna. Pod vodstvom učiteljic se učijo različna ročna dela in petje, pred začetkom novega šolskega leta pa priredijo razstavo ročnih izdelkov in tako pokažejo svoje uspehe. Otroci sodelujejo tudi pri izvenšolskih dejavnostih v krajevnih domovih. Svoj delež prispevajo pri različnih prireditvah, s čimer se tkejo prve vezi s krajevno skupnostjo, ki naj bi jih pozneje, ko bodo odraščali in odrasli, vključila v aktivno sodelovanje. To je tudi eno od jamstev, da bo skupnost še živela.

¹⁶ France Vitrih, Poročilo šolskega referenta na občnem zboru Zedinjene Slovenije, *Svobodna Slovenija*, 14. maj 1998, str. 4.

¹⁷ Prav tam.

¹⁸ Emil Cof, n.d.

Po letu 1990 so ponovno začeli razmišljati o slovenski osnovni šoli s pravico javnosti, ki naj bi imela sedež v Slovenski hiši v Buenos Airesu, vendar so nastopile nepremostljive težave. Ne glede na to, ali bi dobili državno subvencijo ali ne, bi morali odpreti šolo za vse otroke iz okoliša ne glede na narodnost, sprejeti pa bi morali tudi učni program, ki je veljaven za državne šole, pri čemer bi lahko poučevali slovenščino samo izven uradnega šolskega pouka. Tiste priseljske narodnosti, ki imajo močno gospodarsko osnovo in ne potrebujejo državne subvencije, uvedejo v tem primeru visoko šolnino, ki je družine drugih narodnosti ne zmorejo, in tako ohranijo narodni značaj svojih šol. V tem pogledu so iznajdljivi predvsem Angleži, ki imajo v Argentini močna gospodarska in trgovska podjetja, razen tega pa je angleščina jezik, ki ga že sicer poučujejo v osnovnih in zlasti v srednjih šolah kot tuj jezik. Brez znanja angleščine je v Argentini težko dobiti zaposlitev v gospodarskih in finančnih ustanovah.

Z ozirom na rojstva je sedanje število otrok v slovenskih osnovnošolskih tečajih zadovoljivo. Vprašanje pa je, koliko se jih bo vključilo v tečaje iz tretje generacije povojnih priseljencev. Vedno več je narodno mešanih družin, močan pa je tudi asimilacijski pritisk okolja. Zanimivo je, da celo nekateri najbližji sosedi v naselju ne razumejo, zakaj naj bi otrok govoril tudi jezik svojih staršev. Temu se pridružita še šola in vrtec, kjer včasih povabijo starše na razgovor in jih opozorijo, da bi moral biti pogovorni jezik v družini samo španščina. Zato bo potrebno še veliko prizadevanj, da se sedanje stanje v prihodnosti ne bi bistveno spremenilo.

RESUMEN

ESFUERZOS DE LOS INMIGRANTES ESLOVENOS EN LA ARGENTINA POR TRANSMITIR SU PROPIO IDIOMA A SUS DESCENDIENTES

Avgust Horvat

Los inmigrantes eslovenos en la Argentina entre las dos guerras mundiales, que tuvieron que abandonar su tierra natal debido a la ocupación Italiana y

persecución fascista, en la nueva tierra no olvidaron su deber de transmitir su propio idioma a las generaciones futuras. Apenas arreglado lo más indispensable de la vida cotidiana, empezaron a pensar como organizar los cursos de idioma esloveno para sus hijos. Los cursos empezaron en el año 1933, cumpliendo en el 1998 65 años de existencia. Realizaron también el sueño de la escuela pública eslovena, pero no prosperó por mucho tiempo. También el ambiente no fue demasiado favorable al nuevo idioma, pero aun así se sigue dictando el curso de idioma esloveno para la curta generación de los descendientes.

La emigración eslovena de posguerra ya tenía experiencia en organizar la enseñanza de su idioma afuera de las fronteras de su patria natal. Aprovechando dicha experiencia, ya en la segunda mitad del año 1948 organizaron los nuevos cursos del idioma para los niños. En el principio eran simples, pero luego se desarrollaron mucho y abarcaron al 80 % de los hijos en la edad escolar de los emigrantes de posguerra. También a ésta nueva comunidad no prosperó el trámite para la escuela pública eslovena. Después de 50 años la asistencia a los cursos es todavía satisfactoria.

SUMMARY

EFFORTS BY SLOVENE EMIGRANTS TO PASS ON THEIR MOTHER TONGUE TO THEIR DESCENDANTS IN THE LAND UNDER THE SOUTHERN CROSS

Avugust Horvat

Slovene emigrants in Argentina before the Second World War, who had been forced to leave their native Primorska because of pressure from the Fascists and the persecution of the Slovene language, made efforts, after arriving in South America, to ensure the survival of their mother tongue among their offspring. In 1933, once the question of their basic living conditions in the new country had to a certain extent been resolved, they began setting up Slovene

school courses. This year sees the 65th anniversary of this important decision by the Argentine Slovenes. Later they were to found a publicly recognised primary school, but unsurpassable obstacles were placed in their way. The new environment was not always favourably disposed to the use of Slovene and the language was limited to colloquial use in the family and in Slovene societies. Naturally, after 65 years, the effects of assimilation into the local environment can be felt, but nevertheless efforts to pass on the mother tongue to members of what is now the fourth generation — the great-grandchildren of pre-war Slovene immigrants in Argentina — deserve recognition.

Post-war Slovene emigration to the land by the Silver River brought with it a wealth of experience in the organisation of Slovene education, since great successes had already been achieved in this field in the refugee camps of Austria and Italy, with the founding of Slovene schools that were recognised by the authorities to have the same validity as state schools. Slovenes continued to organise education in the mother tongue after their arrival in the country where they were to settle. By the second half of 1948 Slovene school courses had begun; this year they are celebrating their 50th anniversary. Initially they were on a modest scale, involving only a small number of children, and took place in people's homes. It was only after the building of local Slovene national centres that these efforts were able to develop on a larger scale, to the point where they included 80 per cent of the children from post-war Slovene immigrant families. Existing legislation meant that this community too was to be frustrated in its efforts to found a publicly recognised school. A fall in the birth rate and the increase in mixed marriages in recent years has also meant a fall in the number of children taking Slovene school courses. Since these children are now the third generation of post-war Slovene immigrants, the assimilation pressure of the environment to which they are exposed is an increasingly critical factor.